

ZAŠTITA MENTALNOG ZDRAVLJA DJECE I MLADIH u sustavu javnog zdravstva PGŽ SKRINING MENTALNOG ZDRAVLJA- INFORMACIJA ZA ŠKOLE

Mentalno je zdravlje važna sastavnica ukupnog zdravlja, a time i preduvjet kvalitetnog života, kako djece, tako i odraslih. Mentalno zdravlje nije samo odsustvo mentalne bolesti ! Ono je stanje dobrog bivanja u kojem pojedinac realizira svoje sposobnosti, uspješno se nosi sa uobičajenim stresovima života, radi produktivno i plodonosno te doprinosi svojoj zajednici. U današnjim socijalnim, ekonomskim i širim društvenim uvjetima življenja i odrastanja teško je realizirati svoje zdravlje u potpunosti, a gotovo nije nitko lišen različitih rizika za svoje zdravlje. Tako se unazad desetak godina sve više suočavamo s problemima u zaštiti mentalnog zdravlja mladih. Ovisnosti, nasilje, depresija, suicidi i sl. sve su češće pojave koje se, iz generacije u generaciju, javljaju sve ranije. Životna prevarancija mentalnih poremećaja u europskoj uniji iznosi visokih 27% stanovništva. Stoga je djelovanje u području promicanja zdravlja i zdravih stilova života te očuvanja mentalnog zdravlja obaveza društva prema djeci i mladima.

Protokol postupanja:

Prema protokolu provedbe *skrininga* mentalnog zdravlja, prilikom posjete liječnika školi, psiholog iz Nastavnog zavoda za javno zdravstvo s djecom popunjava upitnik pod nazivom *Moje snage i poteškoće*. Nakon obrade rezultata u školi se zakazuje poseban sastanak školskog liječnika, psihologa iz Odjela za mentalno zdravlje te školskog stručnog suradnika kada se radi timska sinteza rezultata.

Za djecu čiji rezultati odstupaju od preporučenih Školski liječnik će pripremiti internu uputnicu za Savjetovalište za mlade pri NZJZ. Informaciju o uputnici škola daje roditeljima izravnim kontaktom uz preporuku da se jave školskom liječniku zbog uputnice za savjetovalište.

Informacija o rezultatu djeteta je dostupna isključivo zdravstvenim radnicima NZJZ te školskom stručnom suradniku.

Nitko od učitelja pa niti ravnatelj škole nema pristup rezultatima zbog zaštite privatnosti djeteta.

Roditelji:

Roditelje koji traže dodatna pojašnjenja potrebno je uputiti na kontakt NZJZ, Odsjek za promicanje i zaštitu mentalnog zdravlja (335 920). Na inzistiranje roditelja škola može ponudi sljedeće informacije:

- Promjenom Zakona o zdravstvenoj zaštiti iz 2008. g. Zavodi za javno zdravstvo postaju obvezni na svom području organizirati djelatnost zaštite mentalnog zdravlja djece i mladih, a u skladu s Nacionalnom strategijom zaštite mentalnog zdravlja 2009-2013.
- Nakon sklapanja ugovora s HZZO (2010) te nakon izrade programskih smjernica koje je izradio Hrvatski zavod za javno zdravstvo (HZJZ), djelatnost zaštite mentalnog zdravlja organizirana je pri Nastavnom zavodu za javno zdravstvo Primorsko-goranske županije.
- U ugovoru s HZZO stoji kako će zavodi organizirati **mjere rane detekcije i rehabilitacije** problema u mentalnom zdravlju djece i mladih.
- Nadalje, u Programu mjera za djelatnost zdravstvene zaštite mentalnog zdravlja, prevencije i izvanbolničkog liječenja ovisnosti (HZJZ), između ostalog, stoji kako je potrebno organizirati rad s nastavnim osobljem predškolskih i školskih ustanova u cilju **ranog prepoznavanja poremećaja ponašanja** i problema mentalnog zdravlja djece i adolescenata.

Kako je riječ o **redovnoj mjeri zdravstvene zaštite** zdravlja djece utemeljenoj na Zakonu o zdravstvenoj zaštiti te programskim dokumentima nacionalnih tijela, za provedbu ovih mjera **nije potrebno tražiti posebne suglasnosti škola ili roditelja.**

Ipak, ovo nije obavezna mjera pa **škola može odbiti sudjelovati** u provedbi ove aktivnosti. Jednako tako u slučaju da se skrining provodi u vašoj školi, svako **dijete može odbiti** ispuniti upitnik o čemu će ga informirati školski liječnik ili psiholog NZJZ.

Skrining:

U skladu s novim obvezama, već u rujnu 2010. kreće provedba mjera ranog otkrivanja mogućih poremećaja u ponašanju i mentalnom zdravlju djece i mladih. U okviru **redovitog kalendara sistematskih pregleda** i cijepjenja učenika 7. razreda osnovnih škola, učenici ispunjavaju kratak upitnik (10-ak minuta) pod nazivom „*Moje snage i poteškoće*“. Riječ je o poznatom i provjerenom instrumentu, koji je u upotrebi u Europi i SAD-u, čija je svrha rano otkrivanje poteškoća koje mogu biti vezane uz ponašanje, emocionalna stanja i/ili odnose s vršnjacima. Proces *skriniga* provode educirani stručnjaci psiholozi, s višegodišnjim iskustvom u radu s mladima u Zavodu za javno zdravstvo, uz suradnju Službe školske medicine Zavoda, stručne službe škola te uz podršku Grada Rijeke, Primorsko-goranske županije te Ministarstva Zdravlja.

Temeljem rezultata *skriniga*, te temeljem timske sinteze školskog liječnika, školskog stručnog suradnika te djelatnika Odsjeka za promicanje i zaštitu mentalnog zdravlja, za 10 % djece i njihove roditelje **preporučit će se bez obaveze** dodatni susret s psihologom i/ili školskim liječnikom u Zavodu za javno zdravstvo. Biti će upućeni u mogućnost uključivanja u neke od aktivnosti koje im mogu koristiti u rješavanju trenutnih ili sprečavanju budućih teškoća. Te aktivnosti uključuju individualni ili obiteljski posjet našem savjetovalištu, interaktivne radionice za djecu i radionice za roditelje i sl. Svi pregledi i aktivnosti za korisnike sa zdravstvenom iskaznicom biti će potpuno besplatne.

Voditelj Odsjeka za promicanje i zaštitu
mentalnog zdravlja

Dr.sc. Darko Roviš, prof. soc.ped.

World Health
Organization

„No health without mental health“
„Nema zdravlja-bez mentalnog zdravlja“

ispostave:

CRES: Turion 26, 51557 Cres, tel: 572 218 + **CRIKVENICA:** Kotorska 13a, 51260 Crikvenica, tel: 241 055

DELNICE: I. G. Kovačića 1, 51300 Delnice, tel: 811 925 + **KRK:** Vinogradska 2b, 51500 Krk, tel: 221 955

MALI LOŠINJ: D. Skopinića 4, 51550 Mali Lošinj, tel: 233 574 + **OPATIJA:** Stube dr. V. Ekl 1, 51410 Opatija, tel: 718 067

RAB: Palit 143a, 51280 Rab, tel: 776 924

centri:

KOSTRENA: Glavani 89a, 51221 Kostrena, tel: 505 921 + **MATULJI:** Cesta dalm. brigada 30b, 51211 Matulji, tel: 554 123

VIŠKOVO: Marinići 9, 51216 Viškovo, tel: 499 515